

KINH TẾ TRANG TRẠI

VÀ BỨC TRANH KINH TẾ TRANG TRẠI TP. HỒ CHÍ MINH

PHAN HY (*)

I. Kinh tế trang trại

1. *Khai niệm về sơ hình thành và phát triển:*

Kinh tế trang trại là một loại hình kinh tế nông nghiệp sản xuất hàng hóa, lấy trang trại làm nền và kinh tế công nghiệp sản xuất hiện thời khi cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ nhất diễn ra vào cuối thế kỷ XVII – đầu thế kỷ XVIII (diễn ra đầu tiên ở một số nước châu Âu).

Ra đời trong nhiều kiến phòng thời sản xuất công nghiệp sản xuất hàng hóa, kinh tế trang trại nông nghiệp xem nhẹ các phương thức sản xuất nông nghiệp truyền thống. Ra đời trong nhiều kiến phòng thời sản xuất công nghiệp sản xuất hàng hóa, kinh tế trang trại nông nghiệp xem nhẹ các phương thức sản xuất nông nghiệp truyền thống.

Giữa lúc kinh tế trang trại đang từng bước phát triển thì một loại hình nông nghiệp sản xuất hàng hóa khác cũng xuất hiện, đó là các xí nghiệp nông nghiệp công nghiệp sản xuất hàng hóa. Nó có lúc người ta nghĩ rằng, các xí nghiệp này rồi sẽ làm mất các trang trại, nhưng nhiều nơi đã không xảy ra. Thời kỳ cho thấy, nền nông nghiệp hàng hóa có thể mở đường cho cả hai loại hình tổ chức kinh tế này. Không những thế với cách tổ chức và quản lý

gọn nhẹ của trang trại, còn làm cho nó trở nên rất phù hợp với lĩnh vực sản xuất nông nghiệp. Chính vì vậy mà cho đến nay, trang trại vẫn đang là hình thức tổ chức sản xuất, kinh doanh phổ biến nhất trong sản xuất nông nghiệp thế giới.

2. Các loại hình trang trại:

Có những cách phân loại trang trại khác nhau. Theo một cách phân loại có một số loại hình trang trại như sau. Sau đây là một số cách phân loại chính:

2.1. Theo hình thức tổ chức quản lý

- Trang trại gia đình: là kiểu trang trại nông nghiệp theo từng hộ gia đình, do người chủ hoặc người con nắm giữ và duy trì trong hộ chủ trách nhiệm quản lý nhiều năm. Đây là loại hình trang trại phổ biến nhất. Bởi vậy khi nói đến kinh tế trang trại, người ta nghĩ ngay đến trang trại gia đình. Ở đây giữa chúng gần gũi với nhau.

- Trang trại liên doanh: là kiểu trang trại do 2-3 trang trại gia đình tự nguyện hợp nhất với nhau thành một trang trại lớn hơn. Nó là liên doanh thông qua anh em, bạn bè hay hàng xóm bán buôn.

2.2. Theo sơ đồ về tổ chức sản xuất:

(*) ThS., Phó Trưởng khoa Khoa Lý luận Mác – Lênin, Trường Cán bộ Thành phố

- Chuivrang trại sôuhôu toan boitô lieu sain xuất, tôinaat nài; chuovng trại; kho chôi nêin công cui maỹ moic.

- Chuivrang trại sôuhôu môit phain tô lieu sain xuất, con lai nêi thea(chuivyeu laonhat nài).

- Chuivrang trại hoan toan khoing coitô lieu sain xuất maonêi theacua ngôoi khai nêaking doanh.

2.3.Theo phông thoi kinh doanh:

- Coivrang trại kinh doanh toing hôp nô: ket hôp trong troit vôi chain nuoi; noing nghiêp vôi lam nghiêp; sain phain chính vaosain phain phui..

- Coivrang trại chuyein doanh môit loai sain phain nôi nôi nhaim phait huy loi theacua chuyein môit hoia sain xuất nêinaỹ maing thaim canh, taing naing suat lao noing nôi vôi caỹ trong, vaĩ nuoi vaing cao chat löong noing sain hang hoia.

2.4.Theo phông thoi nêiu hanh sain xuất:

- Chuivrang trại cung gia nêin soing tai trang trại, hang ngay troic tiep tham gia lao noing sain xuất va nêiu hanh công vieic.

- Chuivrang trại soing bein ngoai trang trại nhông vaĩ troic tiep nêiu hanh môit hoat noing của trang trại.

- Chuivrang trại soing ôinôi khai, chê kien tra theo doi tinh hinh hoat noing của trang trại, con vieic nêiu hanh công vieic hang ngay nôic giao cho ngôoi quan ly naim nêim.

3.Quy môitrang trại:

Quy môitrang trại nôic xaic nêin dôia theo nêiu tieu chí nô: dieñ tích naat nài, doanh thu, lai rong..., trong nôit dieñ tích vaĩ laicaih phoabieñ nhất nôic ngôoi ta sôidung nêinoi vaĩ quy môitrang trại.

Giôa caic quoc gia thuoc khu vôi, châu luc khai nhau coi sô cheñ lech khai nhêiu va dieñ tích naat nài bình quan nêiu ngôoi, nêin quy môitrang trại trên theagiôi cũng rat khai nhau. Song, nhìn chung coi theathây:

- Châu Âu coi quy môit nôi nhất, thông môitrang trại chê coivai ha nait.

- Ôlchâu Âu, caic trang trại coivai chuc ha (riêng nôic Anh laihôn 60ha/trang trại).

- Chê ôi Baç Myi(Canada, Hoa Ky) vaĩ chêu Ût môit coi quy môitrang trại leĩ nêin hang traim ha nait.

4.Vaĩ nêilao noing trong caic trang trại:

Soĩlao noing trong caic trang trại tuy thuoc vaĩ

nêiu kien tôi nêin (tính chat thoanhôing, nêic nêim nêa hinh naat nài...) vaĩ trình nôikyothuat – công nghe Do vaĩ, maic duĩ quy môitrat khai nhau nô nêicap ôitên nhông nhìn chung ôitai caicaih châu luc, môitrang trại chê sôidung vaĩ ba lao noing chính.

Lao noing trong caic trang trại chuivyeu laingôoi của gia nêin vaĩ môit phain laĩlao noing lam thea (hâu het laĩlao noing sain xuất, lao noing quan ly chê chieim môit soĩrat ít). Ngoai ra con coi môit soĩ ngôoi lam thea theo thoi vui. Soĩlao noing nay khoing chê laingôoi ôi noing thoin maĩ con coi caic nhông ngôoi daĩ thanh thò.

5.Lôit theivaĩvai troicua kinh teĩtrang trại:

5.1.Lôit thei

Trong công nghiêp, kinh teĩtrang trại maĩ "linh hoĩn" laĩcaic trang trại gia nêin, laĩhinh thoi toa chôi sain xuất coi nhêiu lôit thea so vôi caic loai hinh khai. Coitheaneu ra môit soĩlôit theachuivyeu của loai hinh nay nô sau:

- *Thôinhat*, nêi laĩloai hinh kinh teĩphũ hôp vôi nêic nêim sain xuất noing nghiêp maĩnôi tôing sain xuất laĩsinh vaĩ. Vieic nuoi trong, chain soic, thu hoach... khoing theakhoĩn theo giôigiaic nhất nêin.

- *Thôihai*, trang trại laĩhinh thoi toa chôi kinh teĩ goĩn nêi, dôia trên nêin taing của sôĩ gaih boi vaĩ quyein lôit vaĩ tinh caim, khoing chê giôia nhông ngôoi trong gia nêin maĩcainhông ngôoi lam thea (phain lôn laingôoi thaim quen vôi chuivrang trại). Nêiu nay taĩnêin sôĩ chung sôic, chung long giôia hoĩ, tai caĩnêiu hôing tôĩ ket quaisain xuất, kinh doanh của trang trại. Cũng do tính chat goĩn nêi nêin trang trại deĩthich ôing vôi nhông bieñ noing của thò trôing.

- *Thôiba*, trang trại coi theadung nap nhêiu loai quy môit nhiều trình nôikyothuat – công nghe nhêiu phông thoi kinh doanh vaĩ quan ly khai nhau.

- *Thôitô*, trang trại tuy laĩhinh thoi kinh teĩcaic theanhông chang nhông khoing nôĩ lap maĩngôic laiĩ con coi khai naing taing công môit quan heĩ hôp taic, lieĩn doanh, lieĩn ket vôi kinh teĩtap theĩ kinh teĩnainhôic vaĩnhêiu hinh thoi kinh teĩkhai nêicung nhau phait trieĩn.

5.2.Vai troi

- Sôĩ ra nêi vaĩ phait trieĩn của kinh teĩtrang trại

cho thầy, này là loại hình tổ chức sản xuất phù hợp với tiến trình văn minh của kinh tế nông nghiệp, tốt nhất cùng tôi cấp sang sản xuất hàng hóa.

Hiện kinh tế trang trại văn minh nhờ vào trí tuệ của một trong việc cung cấp nông sản hàng hóa cho toàn xã hội. Năm 2000, các trang trại Malaysia sản xuất nước 6,4 triệu tấn đầu còi, chiếm 53% sản lượng của toàn thế giới và bán xuất khẩu sản phẩm này ra thị trường 40 nước, hay nhờ ôi Mỹ với 2,2 triệu trang trại này sản xuất ra hơn 50% sản lượng sữa tổng và ngoài của thế giới (1).

- Bằng việc thiết lập các quan hệ hợp tác, liên doanh, liên kết với các loại hình kinh tế khác, kinh tế trang trại còn góp phần tích cực thúc đẩy quá trình xã hội hóa sản xuất thóc gạo

II. Bức tranh kinh tế trang trại thành phố Hồ Chí Minh

1. Thóc gạo:

Từ năm 2000 đến nay, sau khi kinh tế trang trại nước ngoài nhìn nhận ôi nước ta, mô hình này này nước ngoài hình và đang phát triển theo hướng thuận lợi trên nửa bán thành phố Hồ Chí Minh cũng nhờ trên phạm vi cả nước.

Thành phố có 2.294 trang trại với 6.370 ha, tổng vốn đầu tư khoảng 3.200 tỷ đồng, giải quyết việc làm cho khoảng 6.700 lao động (2). Số trang trại này phần lớn ôi các huyện Củ Chi, Hóc Môn và quận Thủ Đức, số còn lại rải rác ôi các huyện Nhà Bè, Bình Chánh và một số quận vùng ven biển.

Về cơ cấu sản xuất, các trang trại này kinh doanh một số lĩnh vực như nuôi trồng thủy sản, chăn nuôi, trồng trọt... Dàn này là các trang trại nuôi trồng thủy sản (1.460 cơ sở), trồng trọt (584 cơ sở) và chăn nuôi (158 cơ sở) (3).

Do các năm về diện tích đất đai dồi dào nên

nhìn chung các trang trại ôi thành phố Hồ Chí Minh có quy mô khoảng 10 ha, bình quân chi phí khoảng 2,7 ha (mức bình quân của cả nước là 5,7 ha). Nhờ đó nước các chủ trang trại quan tâm đầu tư vốn và áp dụng nhiều biện pháp thâm canh nên hiệu quả kinh tế khá cao, tỷ suất thu nhập/vốn bình quân đạt 61%/năm (4).

Gắn liền với quá trình hình thành và phát triển của các trang trại là số xuất hiện của người chủ trang trại mạnh dạn, chủ yếu là vốn làm giàu, chủ học hỏi, chấp nhận cạnh tranh và dấn thân vào với rủi ro trong kinh doanh nông nghiệp thời hiện đại.

Mặc dù kinh tế trang trại của thành phố Hồ Chí Minh đang nước nhìn nhận là mô hình tranh chấp sai, nhưng trong nội dung gần đây những nét của hoàn toàn tốt đẹp. Nội các khác, bên cạnh thành tích nước ngoài đạt nước ngoài và triển vọng này khá quan, kinh tế trang trại Thành phố cũng có những khó khăn, hạn chế nhất định. Nội các này như sau:

- *Thứ nhất*, ngoài số vốn đầu tư và quy mô thì các tiềm lực khác như vốn, kỹ thuật – công nghệ... cũng là những hạn chế chung của các trang trại. Việc tiếp cận các nguồn vốn tín dụng nói với trang trại này nhiều không mấy dễ dàng. Kỹ thuật – công nghệ nước ngoài sử dụng tại các trang trại, phần lớn là thu nhập nên hạn chế nhiều nên năng suất lao động và hiệu quả kinh doanh.

- *Thứ hai*, do thiếu vốn nên hàng hóa bị rơi rớt nên số phát triển của kinh tế trang trại về qua con mang nặng tính tự phát, mà việc phát triển ôi các vùng nuôi tôm sú tại huyện Củ Chi là ví dụ điển hình.

- *Thứ ba*, văn hóa quản lý giữa sản xuất với tiêu thụ sản phẩm đang là một yếu tố của các trang trại nên vẫn chưa xử lý nước ngoài tình trạng nước ngoài mua thì rồi giải

- *Thứ tư*, hoạt động của số nông trang trại còn mang tính biệt lập. Giữa các trang trại với nhau và giữa các tổ chức kinh tế khác, rất ít các mối quan hệ kinh tế có tính chất hữu cơ, mà chỉ thiết với nhau.

Dù phía trước còn có những khó khăn, thách thức nhưng với những gì đạt được trong thời gian qua, kinh tế trang trại nước ngoài sẽ là niềm sáng của nông nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh xuất hiện

(1) GS.TS. Nguyễn Niên – Trần Ngọc – Trần Huy Năng. Kinh tế trang trại gia đình trên thế giới và châu Á Nxb Thống kê Hà Nội, 1993, tr.36.

(2) Công Phấn. Trang trại thành phố Hồ Chí Minh – Nấu gạo nông nghiệp nhà tôi. Báo Sài Gòn giải phóng số ra ngày 30/3/2009.

(3) Công Phấn. Nhà dân.

(4) Công Phấn. Nhà dân.

thêm một số loại hình trang trại mới nhờ trang trại sinh thái kết hợp du lịch; trang trại- vệ tinh..., kinh tế trang trại thành phố Hoà Chí Minh, không chỉ khai thác nền nông nghiệp mà còn nâng đỡ môi trường để vươn lên phía trước.

2. *Máy ván nhà ra:*

Kinh tế trang trại thành phố Hoà Chí Minh, thời tiền khai thác nền, tổng lại nâng đỡ, nông nghiệp phát triển nông nghiệp và ngay cạnh kết quả hiệu quả cao, còn nhiều nhiều cần quan tâm, giải quyết. Điều này là máy ván nhà tư suy nghĩ bóc lột của cải nhân giới viết bài:

- *Trước hết*, nên sớm tiến hành sơ kết, rút kinh nghiệm chung về kinh tế trang trại Thành phố những năm qua, làm rõ sơ đồ hoạch định sơ phát triển cho thời gian tới.

- *Thời hai*, Thành phố cần quy hoạch mang tính chiến lược về phát triển kinh tế trang trại, gắn với quy hoạch phát triển nông nghiệp và nông thôn.

- *Thời ba*, sử dụng các cơ chế chính sách phù hợp thúc đẩy kinh tế trang trại phát triển, nhất là chính sách về tài chính, tín dụng. Cùng với nội Chính quyền các cấp của Thành phố cần thông qua khuyến khích, tạo điều kiện thuận lợi cho việc tiếp cận thị trường; áp dụng tiến bộ kỹ thuật công nghệ mới..., của các trang trại.

- *Thời bốn*, ván nhà hợp tác, liên doanh, liên kết giữa các trang trại với nhau và giữa trang trại với các loại hình kinh tế khác (trong cùng nhà ngoài ngành nông nghiệp), là cách hỗ trợ nhau tốt nhất

nhà phát triển. Do vậy, trước hết phải coi trọng quan tâm, mạnh mẽ xúc tiến của bên thành các trang trại, bên cạnh nội cần coi trọng đầu tư vào tạo điều kiện của Nhà nước để làm tốt nhiều này.

- *Thời năm*, tích tụ ruộng đất để bên pháp không thể thiếu nội với sơ ra nội và phát triển của kinh tế trang trại. Đây là việc mà chủ trang trại hoặc người muốn lập trang trại cần chú trọng tiến hành, trong thời điểm này cũng không thể thiếu sơ giúp nội từ phía Nhà nước. Kinh nghiệm trên thế giới nhìn chung nếu nhờ vậy các Chính phủ ở Mỹ chính phủ nhà danh tiếng kể ruộng đất công phát canh cho các chủ trang trại. Tại Đài Loan và Hàn Quốc, Nhà nước ném ruộng đất công vào mua thêm của các nhà chủ bán lại cho nông dân với mức giá thấp để hồi còn nhiều điều thuận lợi lập trang trại gia đình. Nói với thành phố Hoà Chí Minh, tuy khó khăn do không còn quy mô công nghiệp giao cho các trang trại sử dụng, nhưng Chính quyền cần thể hỗ trợ, giúp nội các chủ trang trại, bằng cách tạo thuận lợi cho việc chuyển quyền sử dụng đất hay việc đơn giản, nội thời giữa các hộ nông dân với nhau.

Việc tích tụ ruộng đất phải nhờ tiến hành bằng nhiều cách (trong nội cần bên pháp liên doanh, liên kết) chủ không chỉ thông qua chuyển quyền sử dụng đất. Bởi áp dụng giải pháp này nếu không gắn liền với chuyển dịch cơ cấu lao động; cơ cấu ngành nghề sẽ gây ra nhiều hệ lụy về kinh tế xã hội ở nông thôn./.

